

HANDICAPPOLITIK

BALLERUP KOMMUNE

INDHOLD

03	HANDICAPPOLITIKKEN
04	VISIONER OG VÆRDIER
05	OVERORDNEDE RAMMER FOR HANDICAPPOLITIKKEN
06	HANDICAPPOLITIKKENS INDSATSOMRÅDER
07	OVERGANG FRA BARN TIL VOKSEN
08	UDDANNELSE
09	BESKÆFTIGELSE
10	BOLIGER
11	FRITID OG KULTUR
12	MEDINDFLYDELSE
13	KOMMUNIKATION

ET GODT LIV SOM BARN, UNG OG VOKSEN MED HANDICAP I BALLERUP KOMMUNE

Handicappolitikken er en ramme om vores indsats på handicapområdet. Den skal medvirke til at skabe fokus og opmærksomhed på handicapområdet. Og den skal tydeliggøre vores visioner for borgerinddragelse og danne grundlag for samarbejde og dialog.

Handicappolitikken er vigtig for mange. Først og fremmest for borgere med handicap, men også for deres pårørende, Handicaprådet, handicaporganisationer og medarbejderne.

Ballerup Kommune har prioriteret handicapområdet højt i mange år. Handicappolitikken skal medvirke til at sikre, at vi også fremover skaber gode muligheder for borgere med handicap.

Med venlig hilsen
Jesper Würtzen, borgmester

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Jesper Würtzen'. The signature is stylized and fluid, written in a cursive-like style.

VISIONER OG VÆRDIER

- Ballerup Kommune prioriterer den tidlige og forebyggende indsats for borgere med handicap.
- Ballerup Kommune sikrer ligebehandling af borgere med handicap. De skal have samme muligheder som andre for at anvende og udvikle deres ressourcer og opnå livskvalitet og et godt hverdagsliv.
- Ballerup Kommune lægger vægt på værdighed i mødet med borgere med handicap.
- Ballerup Kommune medvirker til, at borgere med handicap har mulighed for at deltage i samfundslivet på lige vilkår med andre. Det kan for eksempel være på arbejdsmarkedet, i fritids- og kulturlivet.
- Ballerup Kommune har fokus på det aktive medborgerskab. Vi møder borgerne med den tilgang, at den enkelte borger har det grundlæggende ansvar for sit eget liv. Kommunens rolle er at understøtte de ressourcer og behov, der findes hos borgeren og i fællesskaberne omkring borgeren.
- Ballerup Kommune arbejder målrettet med brugerinddragelse og pårørendesamarbejde. Den enkelte borger skal have indflydelse på den hjælp, kommunen tilbyder, medindflydelse som bruger af kommunens forskellige tilbud til mennesker med handicap samt indflydelse på kommunens tilrettelæggelse af indsats-er og tilbud.

BALLERUP KOMMUNES HANDICAPPOLITIK BYGGER PÅ FØLGENDE VÆRDIER

- Forebyggelse
- Ligebehandling
- Værdighed
- Inklusion
- Medborgerskab
- Brugerinddragelse

OVERORDNEDE RAMMER FOR HANDICAPPOLITIKKEN

Ballerup Kommunes handicappolitik tager udgangspunkt i et handicapbegreb, der omfatter en fysisk, psykisk eller intellektuel funktionsnedsættelse, som gør, at borgeren har behov for at blive kompenseret for at kunne fungere på lige fod med andre borgere i samme livssituation.

Der kan være tale om så forskellige handicap som psykisk udviklingshæmning, hjerneskade, bevægelseshandicap, autisme, psykisk sygdom eller kombinationer heraf. Fælles for borgere med handicap er, at deres funktionsnedsættelse gør det vanskeligt for dem at klare sig i situationer, hvor der ikke er taget hensyn til funktionsnedsættelsen.

Danmark har siden 2009 været omfattet af FN's handicapkonvention, der skal sikre, at personer med handicap har de samme menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder som andre.

Handicappolitik handler om kompenserende indsatser og om at indrette omgivelserne, så borgere med funktionsnedsættelser kan deltage aktivt i samfundet. Derfor bliver tilgængelighed i bred forstand, det vil sige både den fysiske, sociale og kommunikative tilgængelighed, et gennemgående tema i Ballerup Kommunes handicappolitik. Her handler tilgængelighed om, at der i kommunens aktiviteter tages højde for de behov, som borgere med funktionsnedsættelser har.

PRINCIPPER I DANSK HANDICAPPOLITIK

Ballerup Kommunes handicappolitik bygger på de principper, som dansk handicappolitik i almindelighed bygger på:

- **Kompensationsprincippet**, som betyder, at samfundet giver hjælpeforanstaltninger til borgere med funktionsnedsættelse for at begrænse følgerne af den nedsatte funktion.
- **Sektoransvarlighedsprincippet** indebærer, at enhver organisation, myndighed eller virksomhed, som er ansvarlig for at levere tjenester eller service til borgerne i almindelighed, er forpligtet til at sørge for, at disse tjenester og denne service er tilgængelig for mennesker med funktionsnedsættelse.
- **Solidaritetsprincippet** betyder, at handicapkompenserende ydelser og støtteforanstaltninger finansieres over skatten, og derfor som udgangspunkt er gratis og uafhængig af formue og indtægt.
- **Ligebehandling**, som vil sige, at alle skal have lige muligheder for at nyttiggøre sig og udvikle sine færdigheder i overensstemmelse med egne evner.

HANDICAPPOLITIKKENS INDSATSSOMRÅDER

OVERGANG FRA BARN TIL VOKSEN

Overgangen fra barn til voksen for den unge med handicap skal planlægges og koordineres i god tid og i et tæt samarbejde mellem den unge, familien og de forskellige fagpersoner, så overgangen bliver så let som muligt. side 7

FRITID OG KULTUR

Deltagelse i fritids- og kulturaktiviteter er af betydning for at udfolde sig socialt, fysisk og mentalt. side 12

UDDANNELSE

Muligheder for uddannelse er særdeles vigtige for borgere med handicap. Adgang til uddannelse og læringsmiljøer skaber personlig udvikling og forudsætninger for selvforsørgelse og for at deltage aktivt i samfundslivet. side 8

MEDINDFLYDELSE

Skal kommunens tilbud til borgere med handicap være af en høj kvalitet, må kommunen samarbejde med og inddrage borgerne i udviklingen af tilbuddene. side 13

BESKÆFTIGELSE

At have mulighed for at være i beskæftigelse, på arbejdsmarkedet eller et andet sted, er vigtigt for alle borgere. Borgere med handicap skal sikres muligheder for beskæftigelse. side 9

KOMMUNIKATION

Borgere med handicap skal have adgang til information om kommunale forhold for at kunne tage del i debatten og præge udviklingen i kommunen. side 14

BOLIGER

Boligen er for alle den base, hvor overskud hentes, samvær med familie og venner udfolder sig, hvor vi føler os mest trygge og er mest os selv. side 10

OVERGANG FRA BARN TIL VOKSEN

For den unge og for familien kan det være en stor omvæltning, når den unge fylder 18 år. Den unge overgår fra "børneparagrafferne" til "voksenparagrafferne" i sociallovgivningen, og får måske en ny sagsbehandler i en anden afdeling. Den unge er myndig og forventes nu at tage ansvar for sin egen tilværelse.

Denne overgang fra barn til voksen kan give anledning til frustrationer og uvished om fremtiden blandt mange unge og deres familier. Hvilke muligheder har den unge for at få en passende bolig? Hvem skal tage over, når den unge flytter hjemmefra? Hvad skal der ske med uddannelse og arbejde? Og hvordan vil den økonomiske situation se ud for den unge og for familien? Spørgsmålene er mange og kan virke uoverskuelige. Samtidig frygter den unge og familien måske, at den viden og det kendskab til den unge, der er i den afdeling, som har varetaget den unges sag, går tabt, når en anden afdeling overtager sagen.

For Ballerup Kommune er det vigtigt, at der i overgangsperioden fra barn til voksen bliver taget hånd om den unges fremtid på en betryggende måde. Det kræver planlægning og koordination i et tæt samarbejde mellem den unge, familien og de involverede fagpersoner og afdelinger i kommunen at skabe sammenhæng i overgangsperioden for den unge.

Mange unge med handicap vil også efter myndighedsalderen være afhængige af familiens hjælp. Ballerup Kommune ønsker, at den unge ved det fyldte 18 år skal behandles som en voksen. Samtidig er det vigtigt at understøtte samarbejdet med familien og andre pårørende og deres aktive involvering i den unges liv.

MÅL

- Ballerup Kommune har fokus på planlægning af den gode overgang fra barn til voksne gennem tidlig koordination mellem fagpersoner og afdelinger i kommunen og med andre samarbejdspartnere.
- Ballerup Kommune sørger for en tidlig forberedelse til voksenlivet gennem rådgivning og vejledning til den unge og familien om for eksempel bolig, uddannelse, fritid, arbejde, økonomi, hjælpemidler og værgemål.
- Ballerup Kommune arbejder målrettet med at understøtte og udvikle samarbejdet med pårørende.

UDDANNELSE

Ballerup Kommune har fokus på en sammenhængende indsats for 0-25 årige. Her er uddannelse et centralt perspektiv i arbejdet med at etablere et tæt samarbejde mellem dagtilbud, skoler, fritidsinstitutioner og ungdomsuddannelser.

Et grundprincip i dansk uddannelsespolitik er, at alle har lige ret til uddannelse. Uddannelse er en af de vigtigste veje til personlig udvikling og til integration i samfundet. En indsats for borgere med handicap i hele uddannelsessystemet kan forebygge mange af de udstøelsesmekanismer, som borgere med handicap støder på.

Børn med handicap skal så vidt muligt gennemføre grundskolen i deres lokalområde. Ballerup Kommune har et medansvar for, at børn, unge og voksne borgere med handicap har reel adgang til uddannelses- og læringsmiljøer på lige fod med andre borgere. Kommunens skolepolitiske mål er derfor, at folkeskolen er for alle.

Det betyder, at der skal tages udgangspunkt i det enkelte barn, og at skolens læringsmiljø skal tilpasse sig sammensætningen i den enkelte gruppe, så børnenes forskellige måder at lære på både understøttes og udfordres. Det betyder også, at der er fokus på inkluderende fællesskaber i skolen, hvor børnenes forskelligheder bliver værdsat og bevidst bragt i spil i hverdagen. Det vil være en konkret, individuel vurdering, om det enkelte barn kan inkluderes i normalmiljøet.

Unge med handicap kan, som andre unge, gennemgå en ungdomsuddannelse. Unge med svært handicap, der ikke kan klare en ungdomsuddannelse på almindelige vilkår, har i stedet mulighed for at tage en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

MÅL

- Kommunens folkeskoler arbejder ud fra den værdi, at læringsmiljøet skal tilpasse sig det enkelte barn og den enkelte børnegruppe, så børn med særlige behov kan blive længst muligt i almenmiljøet. Der tilbydes de nødvendige kompenserende foranstaltninger inden for rammerne af almenmiljøet.
- Uddannelsessøgende borgere med handicap har kendskab til muligheder for uddannelse og tilbydes en målrettet vejledning om valg af uddannelse og om rettigheder og pligter i uddannelsesforløbet.
- Kommunen samarbejder med uddannelsessteder og virksomheder om at sikre tigængelighed og skabe nye uddannelses tilbud, eksempelvis praktikpladser til borgere med handicap, der ikke kan gennemføre ordinære uddannelser.

BESKÆFTIGELSE

At være i beskæftigelse er et vigtigt element i næsten alle menneskers liv. Beskæftigelse har betydning for vores identitet og selvværd, og giver os en oplevelse af at være en del af et socialt fællesskab. Dette er af stor betydning for den enkelte og for dennes familie.

Enhver borger, som er i stand til at deltage på arbejdsmarkedet, skal have mulighed for det. Det gælder naturligvis også for borgere med en funktionsnedsættelse.

Borgere med varige funktionsnedsættelse skal have mulighed for at blive ansat på det ordinære arbejdsmarked. Kan dette ikke lade sig gøre, selv med den nødvendige kompensation i form af eksempelvis arbejdspladsindretning eller personlig assistance, skal der skabes mulighed for beskæftigelse på særlige vilkår. Det kan for eksempel være arbejde med løntilskud, fleksjob eller beskyttet beskæftigelse.

For borgere, som ikke formår at være i støttet beskæftigelse, kan et aktivitets- og samværstilbud være en mulighed for at øge livskvaliteten i hverdagen og opretholde eller forbedre personlige færdigheder. For nogle borgere med handicap kan frivilligt arbejde skabe trivsel og livskvalitet.

MÅL

- Der er særligt fokus på at bringe unge med handicap i beskæftigelse.
- Der arbejdes målrettet med fastholdelse og indslusning af borgere med funktionsnedsættelser.
- Borgere med handicap har kendskab til frivilligt arbejde, og de inspireres og opfordres til at deltage i frivilligt arbejde.
- Virksomhedernes sociale ansvar og engagement styrkes, så der skabes mere rummelighed på arbejdsmarkedet og dermed flere arbejdspladser til personer ansat på særlige vilkår.

BOLIGER

Alle borgere har forskellige boligbehov gennem livet. Behovene udspringer af den enkeltes livssituation. Livssituationen handler blandt andet om den enkeltes alder, familieforhold og økonomiske forhold samt behovet for tilgængelighed i boligen. Unge med handicap ønsker ofte en bolig i ungemiljøer. Senere i livet har man måske stiftet familie, og man vil gerne bo i et område med børnefamilier. Gode muligheder for fællesskaber i nærmiljøet kan være med til at styrke den enkeltes funktionsevne.

Langt de fleste borgere med nedsat funktionsevne lever deres liv i såkaldt almindelige boliger. Her skal borgeren tilbydes den nødvendige kompensation og hjælp, så borgeren er mest mulig selvhjulpent. De fysiske rammer skal være fleksible og rumme muligheder for individuel tilpasning og installering af hjælpemidler.

Andre borgere med handicap har behov for et støttende miljø omkring boligen. Et miljø med nær menneskelig kontakt, omsorg, pleje og pædagogisk bistand. Et sådant miljø kan tilgodeses i et bofællesskab eller et andet døgntilbud. Boligens beliggenhed kan være med til at kompensere de borgere, som på grund af deres handicap har svært ved at bevæge sig ud i lokalområdet, købe ind eller andet.

MÅL

- Hjemmeboende unge med handicap får vejledning om muligheder for at blive skrevet op til en ungdomsbolig eller anden egnet bolig.
- Kommunen har et overblik over udbud af og efterspørgsel efter boliger til borgere med forskellige funktionsnedsættelser.
- I forbindelse med renovering af almene boliger i kommunen skal der være fokus på også at øge tilgængeligheden og gøre boligerne mere handicapvenlige.

FRITID OG KULTUR

Fritidsaktiviteter dækker over mange forskellige ting, og hvad der fylder i fritiden er forskelligt fra borger til borger. Fælles for alle borgere er imidlertid, at deltagelse i fritids- og kulturlivet er en vigtig forudsætning for aktiv deltagelse i samfundet og for at udfolde sig fysisk, psykisk og socialt. Det er blandt andet gennem fritids-, og kulturlivet, at borgere knytter nye sociale bånd, får venner og kærester.

I Ballerup Kommune er der et bredt udbud af fritids- og kulturaktiviteter. Nogle aktiviteter er etableret i kommunalt regi, som eksempelvis ungdomsskole, klubber og væresteder. Andre aktiviteter drives i privat eller i foreningsregi.

Borgere med handicap har behov for og krav på gode fritids- og kulturtilbud. Handicappolitikken skal bidrage til, at de får lige muligheder for at deltage aktivt i fritids- og kulturaktiviteter som andre. Nogle borgere med handicap kan, ved hjælp af kompensation, deltage i de almindelige fritids- og kulturtilbud. For andre er det nødvendigt, at der etableres særlige tilbud.

Kommunen skal tilbyde aktivitets- og samværstilbud til voksne personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller psykisk sygdom. Er borgeren ude af stand til at benytte offentlige transportmidler, skal kommunen understøtte tilgængeligheden gennem støtte til befordring.

Det er ikke altid muligt for Ballerup Kommune at tilgodese alle ønsker om fritids- og kulturtilbud til borgere med handicap. Her er det oplagt, at vi samarbejder med andre kommuner om at skabe tilbud på tværs af kommunegrænser.

MÅL

- Borgere med handicap har et varieret udbud af fritids- og kulturtilbud, og der tilstræbes den størst mulige integration af borgere med handicap i de ordinære tilbud.
- Der samarbejdes med de frivillige organiseringer om den fortsatte udvikling af fritids- og idrætsområdet for borgere med handicap.
- Kommunen understøtter initiativer fra pårørende, der ønsker at etablere netværksgrupper.

MEDINDFLYDELSE

Ballerup Kommune ønsker at møde borgerne med den tilgang, at den enkelte borger har det grundlæggende ansvar for sit eget liv. Kommunens rolle er at understøtte de ressourcer og behov, der findes hos borgeren og i fællesskaberne omkring borgeren.

Brugerinddragelse handler om, at brugeren bliver set, hørt og forstået. Det gør det, fordi det drejer sig om den enkeltes eget liv, som kommunens tilbud til mennesker med handicap retter sig imod. I samarbejdet med den enkelte borger skal kommunen tilrettelægge sagsbehandlingen, så borgeren kan medvirke. Deltagelse gennem dialog og åbenhed øger sandsynligheden for, at den bedst mulige løsning findes.

Brugere af kommunens sociale tilbud og deres pårørende har formel indflydelse på tilbuddene i bruger- og pårønderåd, bestyrelser og stormøder. Brugerinddragelse løfter kvaliteten i tilbuddene, og medarbejderne får information om brugernes og de pårørendes ønsker og behov.

På det overordnede plan har handicaporganisationerne indflydelse på udviklingen i kommunen, blandt andet gennem Handicaprådet.

Ballerup Kommunes visioner for brugerinddragelse og pårørendesamarbejde er formuleret i kommunens Bruger- og pårørendepolitik.

MÅL

- Kommunen arbejder målrettet med brugerinddragelse, både i samarbejdet med den enkelte borger, i kommunens forskellige tilbud til mennesker med handicap samt i tilrettelæggelse af indsatser og tilbud.
- Kommunens tilgang til den enkelte borger skal tage afsæt i og inddrage borgerens hele liv, ressourcer og netværk.

KOMMUNIKATION

Borgere med handicap og deres pårørende har en berettiget forventning om at kunne komme i dialog med kommunen. Omvendt er tilstrækkelig og veltilrettelagt kommunikation og information fra kommunen til borgerne en forudsætning for, at borgerne kan gøre deres indflydelse gældende.

Et af målene med Ballerup Kommunes kommunikationspolitik er, at borgerne skal have adgang til information om kommunale forhold. De skal kende deres rettigheder og pligter og have et godt grundlag for at påvirke holdninger, beslutninger og udviklingen i kommunen. Informationen skal være målrettet, formuleret i et vedkommende, præcist og forståeligt sprog og have en klar og let genkendelig identitet.

Særligt i kommunikationen med borgere med handicap kan det være vigtigt at anvende forskellige formidlingsmåder og målrettede informationer. Borgere med handicap kan mangle et verbalt sprog, have læsevanskeligheder eller andre vanskeligheder med at kommunikere. Måske skal skriftstørrelsen være stor. Måske forudsætter formidlingen højt læsning.

IT-redskaber kan hjælpe borgere med handicap til selv at få information og kommunikere. Dermed kan IT give borgere med handicap muligheder for at blive mere selvhjulpne i kommunikationen med andre.

MÅL

- I kontakten med borgeren er der en særlig opmærksomhed på kommunikative funktionsnedsættelser og redskaber, der kan fremme kommunikationen.
- Kommunens hjemmeside indeholder information om tilbud til borgere med handicap, og informationen er tilgængelig for borgere med handicap.
- Kommunen understøtter udviklingen af adgang til og brug af IT for borgere med handicap.